

Το άλλο μισό... της μουσικής

ΑΓΗΗ 21/6/03

Κατά σύμπτωση βέβαια, αλλά έχει γίνει πλέον παράδοση εδώ και τρία χρόνια, τέτοιου περίπου καρού, να αφιερώνουμε για μια ή δύο φορές αυτή τη στήλη σε γυναίκες, ερμηνεύτριες, δημιουργούς ή αμφότερα αυτά. Έχουμε εξομολογηθεί και στο παρελθόν την αδυναμία μας για τον τρόπο που η γυναικεία ευαισθησία εκφράζεται μέσα στη μουσική, όπως και την άποψη μας για το πόσο αυτή η έκφραση συνάδει με την όλη ατμόσφαιρα του καλοκαιριού. Γι' αυτό περνάμε κατ' ευθείαν σε κάποιες ενδεικτικές περιπτώσεις, άλλες πάρα πολύ καλές και άλλες λιγότερο, ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες ή μη, αλλά που σίγουρα όλες έχουν κάτι να πουν.

Ίσως να μην το έχετε παρατηρήσει, αλλά μια νέα τάση που έχει εννοήσει εσχάτως στα δεδομένα του ελληνικού τραγουδιού είναι η χρήση απόλυτα ή κατά πλειοψηφία ηλεκτρονικών ενορχηστράσεων με συνθετικούς δρόμους όμως που ακολουθούν, αμιγώς ή μη, λαϊκές κατευθύνσεις. Χαρακτηριστικότερο δείγμα ο δίσκος της **Tania Nassibian** «Εκλειψις» που μας θύμισε αρκετά τις τελευταίες δουλειές της Αλκηστης Πρωτοψάλτη. Και όχι τυχαία, αφού τη μουσική όλων των τραγουδιών υπογράφει ο Νίκος Αντύπας, τακτικός συνεργάτης της τελευταίας και το ίδιο ισχύει, αν και σε μικρότερο βαθμό, για τη στιχουργό Μυρτώ Κοντοβά. Η **Tania Nassibian** διαθέτει μια αληθινά εξαιρετική φωνή, πολύ μεγάλου δυνατοτήτων, το album δεν είναι κακό και μάλιστα το σύγχρονο ύφος του δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητο, υπάρχει όμως και

κάτι «δήθεν» στην ατμόσφαιρά του που θα το εντοπίζαμε μάλλον στους στίχους της Κοντοβά, μιας φύσει και θέσει επιγόνου της «σχολής» της Λίνας Νικολακοπούλου...Ανάλογο κλίμα και στο «Νερό Κι Αλάτι» της **Μαργαρίτας Ζορμπάλα**. Η ίδια είχε ανέκαθεν μια θαυμάσια φωνή που γίνεται όλο και πιο γλυκιά στο πέρασμα του χρόνου, τα τραγούδια του Νίκου Ζουδιάρη είναι πολύ ευαίσθητα μα όχι και «μελό» και ο Τάκης Μπαρμαγάλας μετέρχεται πλείστων και ποικίλων ενορχηστρωτικών μεθόδων, από ethnic απόηχους μέχρι τον ροκ δυναμισμό και από την κυριαρχία των ηλεκτρονικών μέχρι κουαρτέτα εγχόρδων. Πώς εξηγείται λοιπόν ότι το αποτέλεσμα πλησιάζει τόσο αυτό που επί χρόνια αποκαλείτο - πολύ λανθασμένα, γλωσσικά τε και μουσικολογικά - «έντεχνο», υπερβολική και «καταναγκαστική» σοβαρότητα δηλαδή σε βαθ-

μό που να αποβαίνει σε βάρος του αυθορμητισμού και της «μεταδοτικότητας» του τραγουδιού; Τηρουμένων των αναλογιών, το προηγούμενο LP της **Ηρούς** μας είχε σχεδόν ενθουσιάσει. Μια κοπέλα που συμμετείχε δημιουργικά στα τραγούδια της κατά ένα μεγάλο ποσοστό και, τόσο σε αυτό το σκελος όσο και ερμηνευτικά, κάθε άλλο παρά ακολουθούσε την πεπατημένη. Χωρίς όμως να διαφέρει πάρα πολύ αισθητικά, το τέταρτο album της «Κοίτα Με, Αντέχω...» μάλλον μας απογοήτευσε. Κατά ένα μέρος ακριβώς επειδή είναι μια επανάληψη, κατά ένα άλλο και σημαντικότερο όμως γιατί το lounge στοιχείο, το οποίο υπήρχε μόνο σε μια σαγηνευτική διάθεση την προηγούμενη φορά, εδώ έχει μετατραπεί σχεδόν σε αυτοσκοπό και, σχεδόν αναπόφευκτα, σε λίγο «πλαδαρή» μανιέρα... Στίχοι των Σοφοκλή (σε μετάφραση Κ. Χ.

Μύρη), Σαπφούς, Εμπειρίκου, Σεφέρη, Ρίτσου, Σολωμού, Σουρή, Βιζυηνού, Δ. Καφάλη, Μ. Γκανά κ. ά. σε μελοποίηση των, ανάμεσα σε άλλους, Γ. Κουρουπού, Θ. Μικρούτσικου, Ν. Κυπουργού, Ν. Μαυρουδή, Ν. Ξυδάκη, Γ. Ανδρέου και Η. Λιούγκου. Δύσκολα συγκεντρώνει ένας δίσκος τόσους συντελεστές τέτοιου επιπέδου, οι Βασίλης Γιουδάκης και Καίτη Κουλλιά πρέπει να θεωρούν εαυτούς πολύ τυχερούς που τραγουδούν σε αυτόν, ενώ τέλος οι εμβόλιμες απαγγελίες ποιημάτων των Καβάφη, Τ. Λειβαδίτη, Δ. Καλοκύρη και Μ. Γκανά από τις ηθοποιούς Τατιάνα Λύγαρη, Χρύσα Σπηλιώτη και Μαρία Τοιμά κά-

νουν φανερό ότι, παρά την παρουσία τόσοσων ανδρών, έχουμε τελικά να κάνουμε με μια καθαρά γυναικεία υπόθεση. Αυτονόητο λοιπόν το γιατί ο Ν. Μαυρουδής επέλεξε να κυκλοφορήσει στην έγκριτη ετικέτα του Corifeo την παράσταση του Τρένου Στο Ρουφ «**Θέλετε Δεντ' Ανθίσετε, Θέλετε Μαραθείτε**» και οι μόνες ενστάσεις μας για αυτή την, τόσο φροντισμένη δουλειά, δεν είναι παρά η διατυπωμένη και παλαιότερα αμφιβολία μας για το κατά πόσον λειτουργεί τελικά, προς όφελος της ίδιας όσο και της μουσικής, η μελοποίηση της ποίησης, συν μια μικρή επιφύλαξη για το αν ήταν αναγκαίο οι ενορχηστρώσεις του Γιώργου Παπαδάκη (παρά τον ενδιαφέροντα συνδυασμό των τεσσάρων ή πέντε οργάνων που χρησιμοποιεί) να είναι τόσο «χαμηλόφωνες», σε σημείο που κάποτε να καταλήγουν υποτονικές..